

κορυφῶν τῶν αἰγείρων καὶ κυπαρίσσω. Πέριξ τῶν μοναστηρίων, μικρὰ πεδία ἐφαίνοντο κεκαλλιεργημένα ὡς αἱ πλέον ἐπιμελεημέναί πρασιαὶ τῶν ἀγροτικῶν οἰκιῶν μας, καὶ ἐβλεπεσ ἤθεε κακεῖτε τοὺς μαρωνίτας τούτους φοροῦντα. τὸ μαῦρον βῆσσον τῶν, ἐπανερχομένους ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ τούτους μὲν φέροντας ἐπ' ὤμων λίθον, ἐκείνους δ' ἐλαύνοντάς μικρὰν ἀγέλην πωλαρίων ἀραβικῶν, ἄλλους δὲ κρατοῦντάς τὴν λαβὴν τοῦ ἀρότρου καὶ ὀδηγοῦντας διὰ μωρεῶν τοὺς θόας τῶν. Πολλὰ ἐκ τῶν καταγωγίων τούτων τῆς προσευχῆς καὶ τῆς ἐργασίας ἦσαν ἐπικριμασμένα μετὰ τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τῶν ἐρημητηρίων τῶν ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ὄρειων· πολλὰ δὲ αὐτῶν ἦσαν καὶ Ἰσκαμμένα, ὡς οἱ φωλεοὶ ἀγρίων ζῶων, ἐντός τῶν σπηλαίων τῶν βραχίων. Ἄλλο μέρος τῶν ἱερῶν τούτων κατοικητηρίων δὲν ἐβλεπον εἰμὴ τὴν θύραν καὶ τὸν δξὺν θόλον ὅπου ἐκρέματο ὁ κώδων, καὶ τινα μικρὰ ἄνδρα γε γλυμμένα ὑπ' αὐτὸν τὸν θόλον τοῦ θράχου, ὅπου οἱ γηραιοὶ καὶ ἀδύνατοι μοναχοὶ ἤρχοντο ν' ἀναπνεύσασιν τὸν καθαρὸν ἀέρα καὶ νὰ ἴδωσιν ὀλίγον τὸν ἥλιον, παντοῦ ὅπου ποὺ ἀνθρώπου ἠδύνατο νὰ φθάσῃ. Ἐπὶ τινῶν χειλῶν τοῦ κρημοῦ, ὁ ὀρθαλμὸς οὐδέμας ἠδύνατο νὰ ἴδῃ πρόσθασιν, ἀλλ' ἐκεῖ ἐφαίνετο ἐν μοναστήριον, εἰς σταυρὸς, μία μοναξία, ἐν προσευκτήριον, ἐν ἡσυχαστήριον καὶ τινες μορφαὶ ἐρημιτῶν περιτρεχόντων μετὰ τῶν θράχων καὶ τῶν θάμνων, ἐργαζόμενοι, ἀναγιώσκοντες ἢ προσευχόμενοι. Ἐν τῶν μοναστηρίων τούτων ἦτο τυπογραφεῖον ἀραβικὸν πρωρισμένον εἰς τὴν διάδοσιν τῆς διδασκαλίας τῶν μαρωνιτῶν καὶ ἐβλεπεσ ἐπὶ τοῦ ἐξώστου πλήθος μοναχῶν πορευομένων καὶ ἐρχομένων καὶ ἔξαπλονόντων τὰ ὑγρὰ ἐκ τοῦ πιστηρίου χαρτία. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἐκφράσῃ, ἐκτός τοῦ ζωγράφου τὸ πλήθος καὶ τὸ γραφικὸν τῶν ἀναχωρητηρίων τούτων. Ἐκαστος λίθος ἐφαίνετο ὅτι ἐγένενα καὶ ἐν μοναστήριον, καὶ ἕκαστος θράχος τὸν ἐρημίτην του, ἐκάστη πηγὴ εἶχε τὴν κήνησιν καὶ τὴν ζωὴν της, καὶ ἕκαστον δένδρον τὸν μοναχὸν ὑπὸ τὴν σκιάν του. Παντοῦ ὅπου τὸ βλέμμα προσέπιστεν, ἀπῆντας τὴν κοιλάδα, τὸ ὄρος, τοὺς κρημοὺς ἐμψυχουμένους, καὶ παντοῦ ἐβλεπεσ σκηὴν ζωῆς, προσευχῆς, θεωρίας. Ἀλλὰ πάραυτα ὁ ἥλιος ἔδυσεν, αἱ ἐργασίαι τῆς ἡμέρας ἔπαυσαν, καὶ ὅλοι αἱ μαῦραι μορφαὶ αἱ διεσπαρμέναι κατὰ τὴν κοιλάδα εἰσῆλθον πάλιν εἰς τὰ σπήλαια ἢ εἰς τὰ μοναστήρια. Οἱ κώδωνες ἤχεσαν πανταχόθεν τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς καὶ τῆς ἔσπερινῆς ἱεουργίας· οἱ μὲν ἔχοντες φωνὴν ἰσχυράν καὶ θρονώδη, ὡς ὁ ταράττιων τὴν θάλασσαν ἀνεμος, οἱ δὲ ἔχοντες τὴν λεπτὴν φωνὴν τῶν εἰς τὰ σιτόσπαρτα πεδία κελαδούντων στρουθίων, οἱ δὲ φωνὴν θρηνώδη καὶ μακρινήν, ὡς οἱ στεναγμοὶ τῆς νυκτὸς καὶ τῆς ἐρήμου· ὅλοι οἱ κώδωνες οὗτοι ἀνταπεκρίνοντο ἀπὸ τῶν δύο ἀντιθέτων ἄκρων τῆς κοιλάδος καὶ αἱ μυρίαὶ ἤχοι τῶν σπηλαίων καὶ τῶν κρημῶν, ἀνταπέσπελλον πρὸς ἀλλήλους τοὺς συγκεχμημένους καὶ ὀξείους τούτους ἤχους, ἀναμειγμένους μετὰ τοῦ πατάγου τοῦ χειμάρρου, τῶν κέδρων, καὶ τοὺς ἤχους τοὺς ἐξερχομένους ἐκ τῆς ἠχηρᾶς πτώσεως μυρίων πηγῶν καὶ χειμάρρων, τῶν διαρρέοντων τὰ πρανή τῶν ὀρεινέκκειων.

Μετὰ ταῦτα ἠκολούθησε στιγμή σιωπῆς, κατόπιν δὲ θόρυβος γλυκύτερος, μελαγχολικώτερος καὶ βαρυντώτερος ἀντήχησε καθ' ἅπασαν τὴν κοιλάδα· ἦτο τὸ ἄσμα τῶν ψαλμῶν, ὅπερ διαδόμενον εἰς τὰ ἱετὸς ἐξ ἐκάστου μοναστηρίου, ἐξ ἐκάστης ἐκκλησίας, ἐξ ἐκάστου προσευκτηρίου, ἐξ ἐκάστου κελλίου τῶν θράχων, ἀνεμιγνύετο, συνεχέετο ἀναβαῖνον μέχρις ἡμῶν ὡς εὐρύς ψιθυρισμὸς, καὶ ὤμοιαζε πρὸς μίαν μόνην φωνὴν μελωδικὴν δλοκλήρου τῆς κοιλάδος, ἥτις ἐφαίνετο λαβούσα φωνὴν καὶ ψυχὴν. Ἐπειτα νεφέλη θυμιάματος ἐξῆλθεν ἐξ ἐκάστης στέγης, καὶ ἐνέπλησεν εὐωδίας τὸν ἀέρα ὅν οἱ ἄγγελοι θὰ εἴλεγεσ ὅτι ἀνέπνεον, ἐμείναμεν ἐνεοὶ καὶ ἐστατικοὶ ὑπὸ μαγείας, ὡς τὰ οὐράνια πνεύματα ὅτε, ἱπτάμενα κατὰ πρῶτον ἐπὶ τῆς σφαιρας, τὴν ὁποίαν ἐνόμιζον ἐρημον, ἤκουσαν ἐξερχομένην ἐκ τῶν μερῶν ἐκείνων τὴν πρώτην προσευχὴν τῶν ἀνθρώπων. Ἐνοήσαμεν τότε πῶς ἡ ἀνθρωπίνη φωνὴ ἠδύνατο νὰ ζωοποιήσῃ τὴν νεκροτέραν φύσιν, καὶ ὁποία ἤθελεν εἶσθαι ἢ ποιήσῃ εἰς τὸ τέλος τῶν χρόνων, οἱε, ὅλα τὰ αἰσθηματα τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, σθεσθέντα καὶ ἀπορροφηθέντα εἰς ἓν μόνον, τὴν ποιήσιν, δὲν ἐμελλον νὰ εἶναι ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης εἰμὴ μία λατρεία καὶ εἰς ὕμνος!

(ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΑΥΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΣΑΝ ΝΥΚΤΑ

A

Ἐσπέραν τινὰ, ὁ γενναῖος Μαυρίκιος εἰσελθὼν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ πτωχοῦ φίλου του, εὔρεν αὐτὸν σπουδαίως ἐνασχολούμενον περὶ τὴν ἔρευναν τῶν ἐξοχῶν τοῦ κρανίου. Ὁ Γεώργιος — οὗτος ἐκαλεῖτο — εἶχεν ἐνώπιόν του, ἐπὶ τῆς τραπέζης, μίαν ἐξ ἐκείνων τῶν ἐκ γύψου κεφαλῶν, ἐφ' ᾧ οἱ μαθηταὶ τοῦ Γαλ (Gall) ἐχρηογράφησαν καὶ διὰ χρωμάτων παρέστησαν τὸν χάρτην τῶν ψυχικῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου. Διὰ μὲν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἐψηλάφη ἐξοχήν τινὰ ἐπὶ τοῦ γυψομελάσματος φαινομένην, διὰ δὲ τῆς ἀριστερᾶς ἐπροσπάθει νὰ εὔρῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του τὴν ἀντιστοιχοῦσαν ἐξοχήν.

— Αἱ! Μαυρίκιε, εἶπε μὲ ὕφος συγχινήτικόν, δὲν ἐλάνθασθην, μὲ φαίνεται ὅτι ἡ ἐξοχὴ αὕτη εἶναι...

— Τί εἶναι, ἠρώτησεν ὁ Μαυρίκιος.

— Εἶναι ἡ ἐξοχὴ τῆς ἐρασιμότητος.

Ὁ Μαυρίκιος ἐκάγχασε.

— Κύριταζε καλῆτερα, ἐπανέλαβεν οὗτος, καὶ θὰ ἴδῃς ὅτι ἔχεις καὶ τὴν ἐξοχὴν τῆς τρέλλας.

Ὁ Γεώργιος ἔμεινε σκυθρωπός· ἡ ἀνακάλυψις ἣν εἶχε κάμει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του. τὸν εἶχε ρίψει εἰς μεγίστην ἀησυχίαν. Ἐγερθεὶς ἀπὸ τῆς θέσεώς του, ἐκάθησεν ἐνώπιον τοῦ κυμβάλου του, καὶ αὐτοσχεδίασε μέλος παραδοξόν, ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα καθ' ἐκάστην σχεδὸν τῶ ἐπῆρχοντο κατὰ νοῦν.

Ἡ αὐτοσχεδίασις, εἶπε ποτὲ φιλαρμονικός τις ποιητής, εἶναι ἡ ἀφ' ἡμῶν αὐτῶν ἀπαλλαγὴ.